

Noten

- 1 Zie o.m. <http://www.taalcanon.nl/vragen/waarom-maken-politici-graag-gebruik-van-framing/> en <http://www.kennislink.nl/publicaties?q=framing>.
- 2 www.beatrixcollege.nl.
- 3 <https://www.tilburguniversity.edu/webwijs/show/maria.mos.htm>.
- 4 <http://www.kennislink.nl/publicaties/leer-je-klinkers-kennen>.
- 5 <http://wals.info>.
- 6 <http://www.meertens.knaw.nl/cms/nl/onderzoek/onderzoeksthemas>.
- 7 <http://www.taalcanon.nl/vakgebieden/neurolinguïstiek/>; <http://www.kennislink.nl/publicaties?q=taalwetenschappen+EN+Neurowetenschappen>.
- 8 bijvoorbeeld online via <http://www.thesistools.nl> of <http://www.studentenonderzoek.be>.

Ronde 3

Maaïke Verrips
 De Taalstudio
 Contact: fverbiest@taalstudio.nl

De Taalstudio: stemmen van Afrika

1. Wat is *Stemmen van Afrika*?

Stemmen van Afrika is een project over de talenrijkdom van Afrika en wordt gerealiseerd door een team van taalwetenschappers en



STEMMEN van **AFRIKA**

Afrika-experts met als doel om de talenrijkdom van Afrika beschikbaar te maken voor het Nederlandstalige publiek in woord, beeld en geluid. De website van *Stemmen van Afrika* is officieel gelanceerd in september 2013 en geïnitieerd door de linguïsten prof. Pieter Muysken en prof. Maarten Mous, met financiële steun van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. De website biedt informatie over de taalpraktijk in Afrikaanse landen en de Afrikaanse diaspora. Thema's die aan bod komen, zijn onder andere 'orale literatuur', 'taalfamilies', 'mengtalen', 'talen van initiatie', 'jeugdalen', 'talen van Europese oorsprong, gesproken in Afrika', 'gebaren', 'gebarentalen' en 'muziek'. Op de evenementenkalender staan activiteiten van *Stemmen van Afrika* in het hele land. Deze bestaan uit verschillende soorten optredens met poëzie, concerten, exposities, lezingen en een compilatie van clips in de film *Verborgene Boodschappen*.

Met tweeduizend verschillende talen behoort Afrika tot een van de meest taalrijke regio's van de wereld. *Stemmen van Afrika* houdt de bezoeker op de hoogte van actuele gebeurtenissen die te maken hebben met Afrikaanse talen en biedt daarnaast ook zeer toegankelijke informatie over interessante en grappige weetjes met betrekking tot Afrikaanse talen. Tot slot laat *Stemmen van Afrika* het publiek kennismaken met diverse vormen van bedekte communicatie in diverse taalgebieden in Afrika, het Caribisch gebied en Nederland. Taal brengt niet alleen informatie, maar verstopt ook informatie in verborgen boodschappen. De website, in combinatie met de andere activiteiten van *Stemmen van Afrika* hebben voor veel interesse gezorgd, hetgeen onder andere resulteerde in een nominatie voor de LOT populariseringsprijs 2013. Door deze positieve ervaringen is het idee ontstaan om *Stemmen van Afrika* naar een hoger niveau te tillen en een interactief en afwisselend lespakket te maken om de jongere generatie in Nederland beter te kunnen bereiken.

2. Waarom een lespakket?

Door een lespakket aan te bieden, willen we scholieren in Nederland op een interactieve en interdisciplinaire manier kennis laten maken met Afrikaanse talen, welke betekenissen talen kunnen hebben en hoe taal verbonden is met 'cultuur', 'geschiedenis' en 'identiteit'. Het gedeelde verleden tussen Nederland, Afrika en de Cariben speelt hierbij een belangrijke rol: het kolonialisme en de slavernij, hoe deze gebeurtenissen ervoor hebben gezorgd dat talen zich hebben verspreid en ontwikkeld en hoe dat is verbonden met de huidige Nederlandse samenleving. De Nederlandse taal is als cultureel erfgoed achtergebleven in ex-koloniën en heeft zich daar zelfstandig ontwikkeld, zoals te zien is bij het Afrikaans dat vooral wordt gesproken in Zuid-Afrika en Namibië. Daarnaast zorgen actuele zuid-noord migratiestromingen ervoor dat migranten uit Afrika zich vestigen in Nederland en talen met zich meenemen.

3. Het lespakket. *TAALSPOREN: over verborgen boodschappen in taal in Ghana, Angola, Nigeria, Suriname en Nederland*

Taalsporen laat leerlingen kennismaken met verborgen boodschappen in taal in taalgebieden in Afrika, het Caribisch gebied en Nederland. Leerlingen ontdekken dat taal is verbonden met 'geschiedenis', 'cultuur' en 'identiteit' en dat ons koloniale verleden en het slavernijverleden tot op heden sporen nalaten, ook in de ontwikkeling en verspreiding van onze taal. Het lespakket sluit aan bij de vakken 'Nederlands', 'Geschiedenis', 'Maatschappijleer' en 'Kunst'. Er wordt stilgestaan bij verborgen boodschappen in spreekwoorden, gezegden en metaforen.

Het lespakket is opgebouwd uit 3 lessen:

1. straattaal: Nederland;
2. beeldspraak: Suriname;
3. symbolen op hoofdoeken, deksels, schilderijen en kleding: Suriname, Angola, Nigeria en Ghana.

Tijdens mijn presentatie op de HSN-conferentie zal het concept van het lespakket besproken worden en wordt het publiek gevraagd om input te leveren ten behoeve van eventuele verbeteringen en aanpassingen.

Ronde 4

Steven Delarue
Universiteit Gent
 Contact: steven.delarue@ugent.be
www.stevendelarue.be

Tussen droom en daad: de ambivalente houding van Vlaamse leerkrachten tegenover standaardtaal en andere taalvariëteiten

1. Taalbeleid van de overheid: eenzijdig gericht op standaardtaal

Hoewel er in het Vlaamse onderwijs al lange tijd aandacht is voor taal en correct taalgebruik, zowel op overheidsniveau als op de scholen zelf, is de belangstelling voor taalbeleid van veel recentere datum. Voormalig Vlaams minister van Onderwijs, Frank Vandenbroucke, zette met zijn talenbeleidsnota 'De lat hoog voor talen in iedere school' (2007) de toon voor een lange stroom aan beleidsteksten en handboeken taalbeleid en in 2011 verscheen met de conceptnota 'Samen taalgrenzen verleggen' de opvolger, van de hand van toenmalig Vlaams minister van Onderwijs, Pascal Smet¹. Sinds 2008 gaat ook de onderwijsinspectie bij de doorlichting van een school nadrukkelijk na of en hoe een taalbeleid er concreet wordt uitgewerkt en de recentste eindtermen Nederlands voor het secundair onderwijs (stelselmatig ingevoerd tussen 2010 en 2014) zetten eveneens vol in op die (her)nieuw(d)e aandacht voor taalbeschouwing en taalbeleid.

In de talenbeleidsnota's van Vandenbroucke (2007) en Smet (2011) worden de problemen van taalachterstand en meertaligheid in de school- en klascontext aangekaart, en